

د صنعت او سوداګری وزارت لاسته راوړنې

د صنعت او سوداګری وزارت

د صنعت او سوداګری وزارت په دری اصولو چې د سوداګری او صنعت وزارت د وزیر بناغلی اجمل احمدی لخوا ټاکل شوي فعالیت ترسره کوي .

اصول

- د افغانستان د سوداګریز چاپېریال پرمختیا.
- د وارداتي هیواد څخه په صادراتي هیواد د افغانستان بدلو.
- د صنعت سکتور لپاره د کړنلارو او بنستونو وده او رغونه .

د صنعت او سوداګری وزارت خپلی دندی د دري ستراتېژیکو اهدافو په چوکات کي راتولی کري دی.

□ د یو حقوقی او مقرراتی چوکات رامنځته کول او پلي کول چي د بازار د اقتصاد د فعالیتونو تضمینونکي وي .

□ په نړیوال او سیمیز اقتصادي کي د افغانستان گدون .

□ د یو فعالی او سیالی کونکی خصوصی سکتور د ودي او پراختیا لپاره د تسهیلاتو رامنځته کول .

د ستراتېژیکو موخو په رنا کي ددي وزارت عمه دندی په لاندی ډول دي .

□ د اقتصادي اړتیاو او خلکو د مصالحو په نظر کي نیولو سره د هیواد د داخلی او بهرنیو سوداګریزو کړنلارو جورول .

□ د ملي اقتصاد په کچه د صادراتو او وارداتو تنظیمول .

□ د صنایعوتولیداتو وده پرمختیا او د هیواد څخه بهر افغانی محصولاتو ته د بازار موندنه .

□ د بازار اقتصاد د نظام پر بنست د داخلی او بهرنیو پانګونو ملاتړ او هڅونه .

□ انجام خدمات بندري. د بنادر و خدمات ترسره کول

□ د ځانکړو کړنلارو له لاري د خصوصی سکترو د پراختیا لپاره زمينه مساعدول .

دا وزارت په دري اصولو چي د سوداګری او صنعت وزارت د وزیر بناغلی اجمل احمدی لخوا ټاکل شوي فعالیت ترسره کوي :

د صنعت سکتور لپاره د کړنلارو او بنستونو وده او رغونه

□ د وارداتي هیواد څخه په صادراتي هیواد د افغانستان بدلو.

□ افغانستان د سوداګریز چاپېږیال پرمختیا.

د صنعت او سوداګری وزارت په څلورو برخو کي لاسته راوړني لري .

تجارت سوداګری

صنعت

د سوداګری چاپېریال

اداري اصلاحات

سوداګري

د صنعت او سوداګری وزارت د بناغلی اجمل احمدی په سرپرستي هڅه کړي چې د صادراتو د لورلو لپاره صادراتي سياست پلي کړي ترڅو افغانستان د یو وارداتي هيواد څخه په صادراتي هيواد بدل کړي . د وارداتي هيواد څخه په صادراتي هيواد د افغانستان بدلون ی د هغه اصولو څخه دي چې د ملي اقتصاد بنست جوروی .

د صنعت او سوداګری وزارت د ۱۳۸۸ کال لپاره ۱ مiliارد دالر د ۱۳۹۹ کال لپاره ۱.۵ مiliارده دالر او ۱۴۰۰ لمريز کال لپاره ۲ مiliارده دالر صادراتي موخي تاکلي دي . د افغانستان دولت او د صنعت او سوداګری مشرتابه هود من دی ترڅو د ورادات کم او صادرات د صادراتي لارښدونو، کړنلارو او پروګرامونو له لاري د ۳۸۸ او ۱۴۰۰ کلونو په جريان کي تاکلي موخي ترلاسه کري.

د افغانستان صادراتي موخي

کال	1398
يو مiliارد امريکائي دالر	کال 1398
يو نيم مiliارد امريکائي دالر	کال 1399
دوه مiliارده امريکائي دالر	کال 1400

د خوښي ځای دي چي د صنعت او سوداګری وزارت په ۲۰۱۹ کال کي وکولاي شول خپلو موختو ته يعني د صادراتو کچي لوړوالي ته چي ۱ میلیارد ډالر وه ورسیږي افغانستان د لمري څل لپاره د ۱ میلیارد ډالرو په ارزښت افغانی توکي او محصولات د نړۍ بازارتونه ته ولپردوول.

□ د ۸۷٪ څخه زیات افغان محصولات د سیمې هیوادونو ته صادر شوي دي .

□ هندوستان ته صادراتو د ۴۸۶ میلونه ډالرو څخه ۵۰۴ میلونه ډالرو ته لوړ شول چي ۳ سلنډ وده بنایي.

□ او هم د ۱۳۰ میلونه ډالرو په ارزښت افغان محصولات د هوایي دهليزونو له لاري منځني اسيا او اروپائي هیوادونو ته صادر شول .

ارزښت	هیوادونه	سیمه
میلیونه ډالر		
870	پاکستان، هند، ایران، قزاقستان، ازبکستان او چین.	د سمی داخل کي
86	ترکیه، امارات متحده عرب، روسیه، عربستان سعودی، جرمنی، امریکا او نور.	د سیمې څخه بهر
39		نور هیوادونه
995		مجموعه
یاددونه: په ۹۹۵ میلیون ډالرکي هوایي دهليزو دلاړي ۱۳۰ میلونه په ارزښت صادرات هم هم شامل دي .		

تر 2021 کال پوري صادراتي موخي

2021	2020	2019	2018	2017	صادراتي موхи
2,096	1,581	995	875	784	مجموعه
885	656	504	360	337	هندوستان
756	600	298	378	300	پاکستان
110	73	15	20	29	ایران
40	27	3	5	8	قزاقستان
11	6	1	2	1	ازبکستان
102	85	52	29	10	چین
53	37	28	21	18	ترکیه
50	42	24	14	15	امارات متحده عرب
21	14	2	2	3	روسیه
30	18	12	7	4	عربستان سعودی
24	16	17	6	10	جرمنی
14	7	3	2	4	آمریکا

هوایي دهليزونه

- د افغانستان د صنعت او سوداګری وزارت په ۲۱۷ کال کي د دهلي -کابل ترمنځ د لمړي هوایي دهليز له پرانستلو څه را پدیخوا دي پروګرام کي زیاتي بریاوي درلودلي دي د ۲۰۱۹ کال د سپتېمبر د میاشتی تر لوړيو د ۹۰۵ پرزوازونو په ترڅ کي ۹ زره ټنو په اندازه افغانی تولیدات د نړۍ مختلفو بازارونو ته صادر شوي دي چې د خرڅلاو اندازه یې ۲۰۰ میلونه ډالرو ته لوړه شوي ده .
- د افغانستان حکومت غواړي چې د هوایي دهليزونو له لاري کلنۍ صادراتو پرښت ۱۰۰ میلونه ډالر په دوران راولي .
- ددي فرصت څخه د ګټې اخپستي په موخيه سلګونه شرکتونو که چې هريو په اوسيط ډول ۴ تنه کارمندان لري په دې ابتكار کي نوم ليکنه کړي ترڅو هغه محصولات چې په لاس کي یې لري په توله نړۍ کي خپل د خوبني وړ بازار ته انتقال کړي .

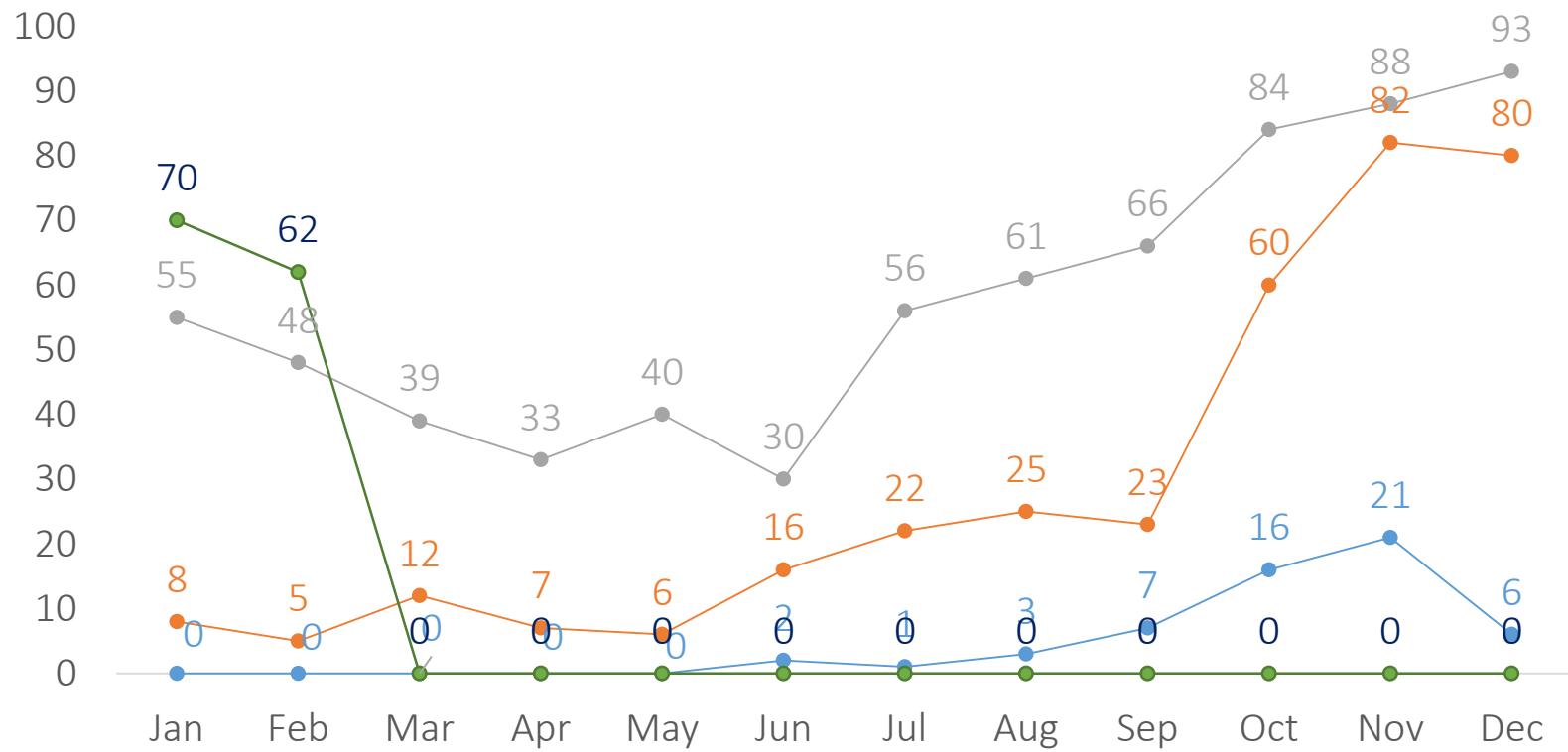
د صنعت او سوداګری وزارت د هوایی دهليزونو د پېل راهیسي توانيدلی دی چې لاندی هوایی دهليزنه پرانیزی.
هوایی دهليزونه .

- افغانستان - هندوستان
- کابل - جده
- افغانستان - چین
- بلخ - استانبول - اروپا
- کابل - شارجه
- افغانستان - اندونیزیا

د هوایي د هلیزونو له لاري میاشتني پروازونه

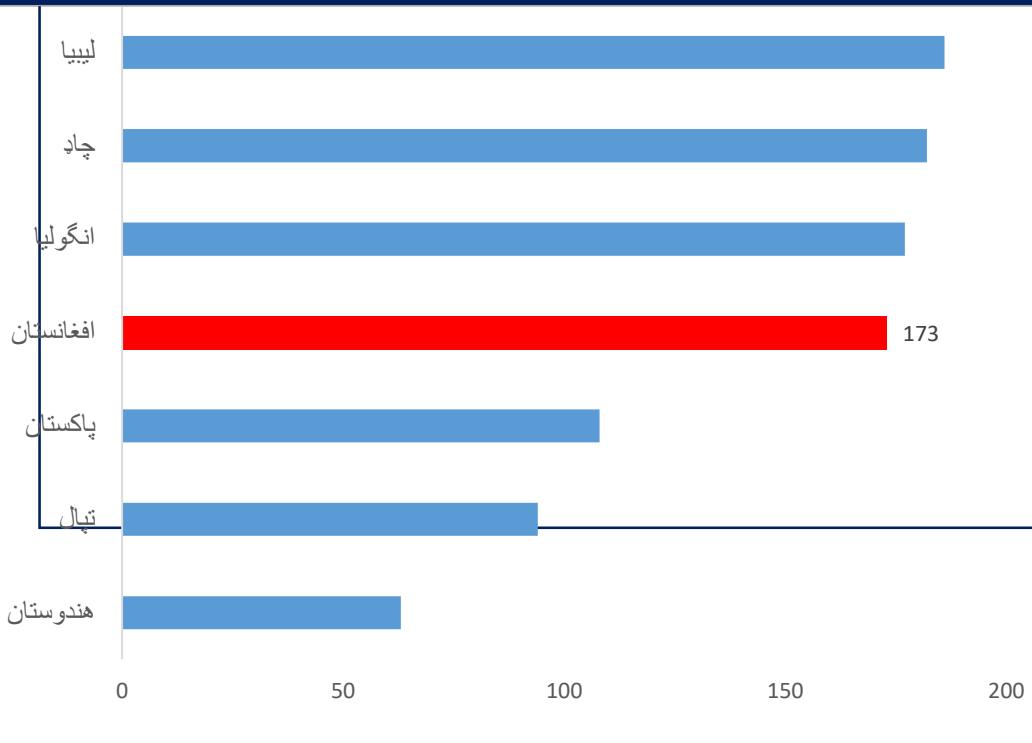
2020 2019 2018 2017

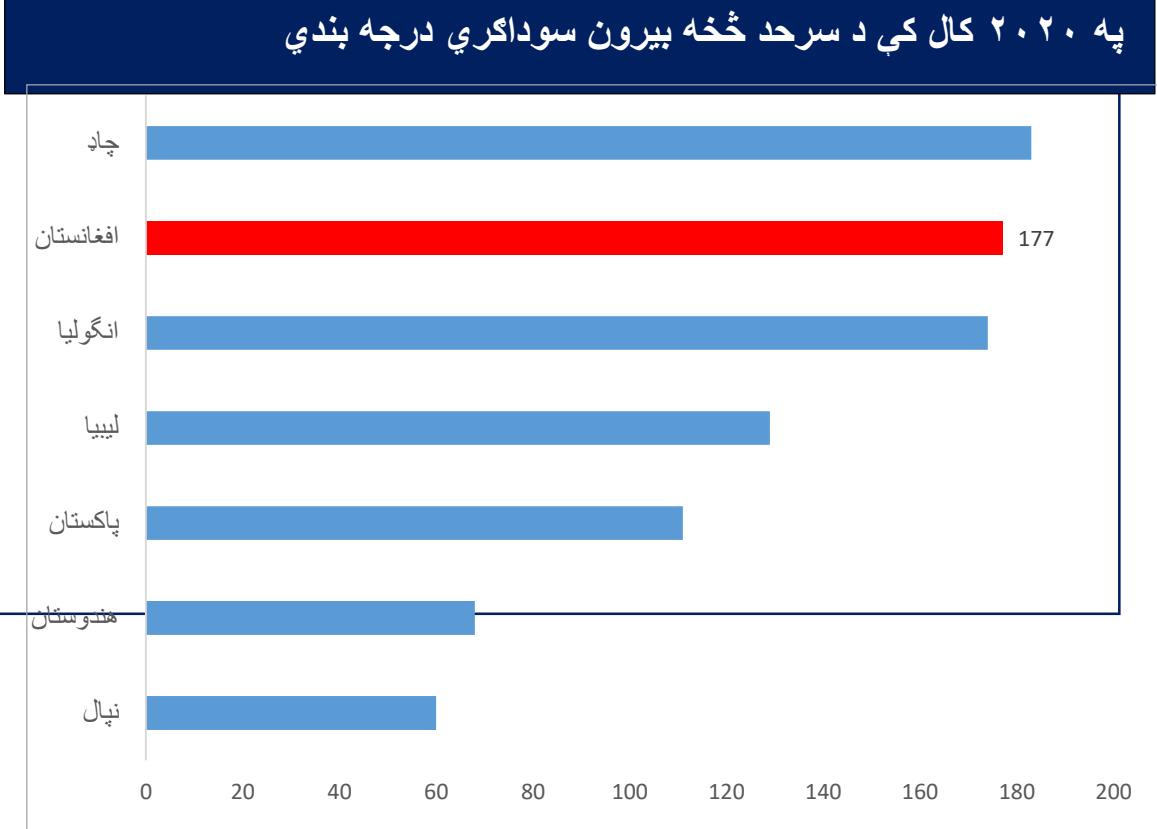
ترانزیت

افغانستان د نړیوال بانک د ۲۰۲۰ کال د کار او کسب د ترسره کولو د شاخص د درجه بندی په راپور کي د ۱۹۰ هیوادونو به منځ کي په ۱۷۳ ام قطار او د (سرحد څخه بهر د سوداګری) په فرعی شاخص کي په ۱۷۷ قطار کي شامل شو د د سرحد څخه بیرون سوداګریز شاخص کي، د اسنادو تعداد، د اموالو د صادرولو لوچیستیکی پوری اړونده مصارف او وخت ا ارزیاتی لاندی نیول کېږي

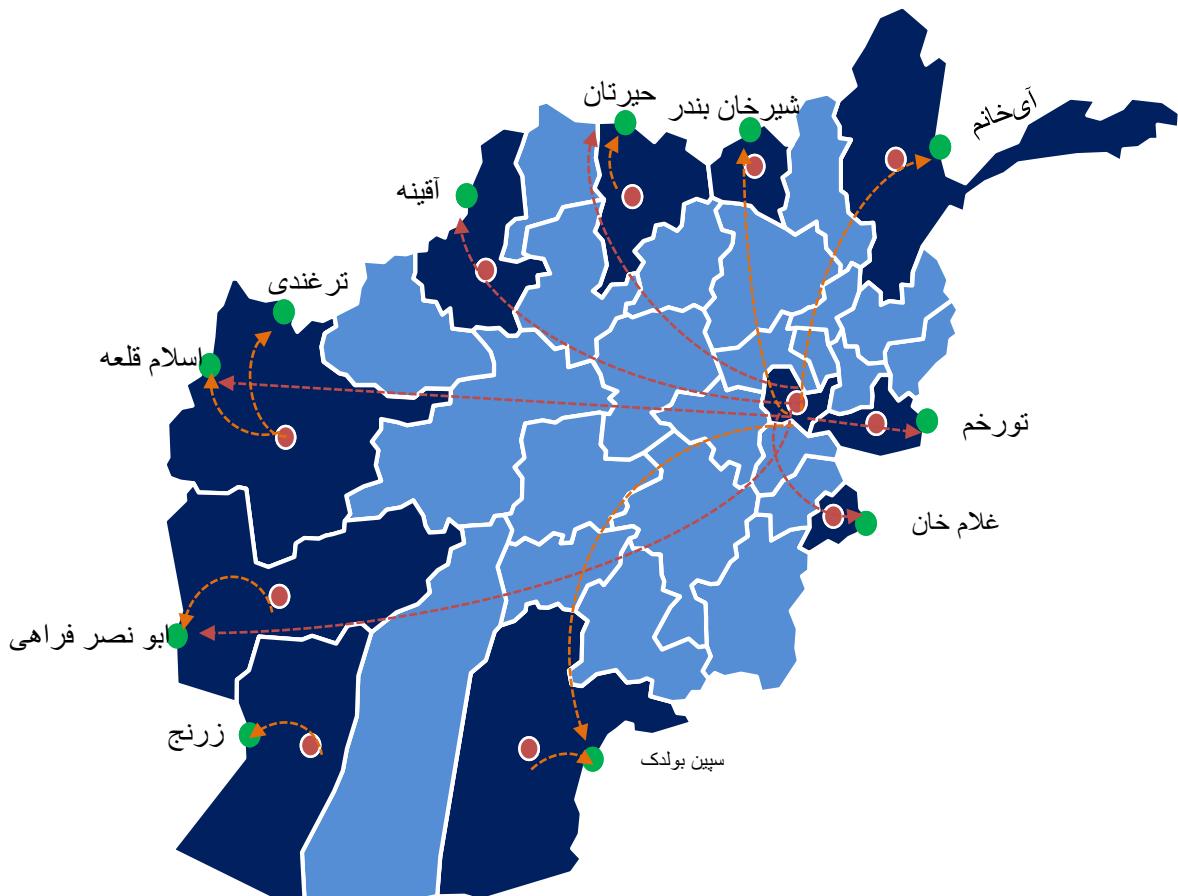
د کار او کسب شاخص 2020

په ۲۰۲۰ کال کي د سرحد څخه بیرون سوداګری درجه بندی

داخلي د حمکني ترانزيت لاري : د حمکني ترانزيت لاري د هغوي د مصارفو او فاصلې به نظر کي نیولو سره په لاندي نقشه کي تشریح شوي ده سربيره پردي موره د څلورو عمده بسaronو خه تر هري سرحدی نقطي پوري فاصله او وخت طي کول په هکله معلومات ورکړي دي اوس محال افغانستان د دري ريل پټلیو درلودونکي دي .

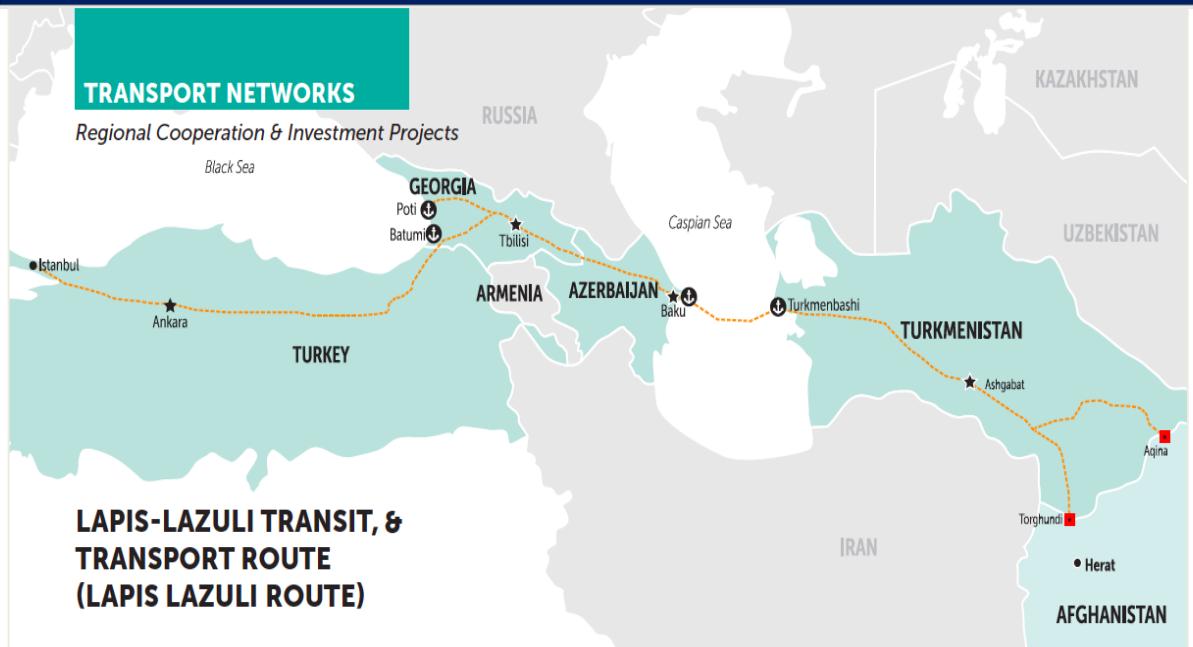

خطوط آمن	طول (کیلومتر)	\$/میزنه کیلومتر/تن
خطوط آمن مورد استفاده		
حیرتان-مزار شریف	75	10
تورغوندی-مرات	13	10
آقینه-قاریاب	4.5	10
مجموع آمن در حال جریان		
کاف-مرات، بغل چهارم، قاز 1-	43	-
شیرخان بندر-کندر-مزار شریف	187	-
مزار شریف-قیرغان-الدحوی	220	-
شیرغان-میمنه-قلعه دو-کوهک	472	-
کاف-مرات بغل سوم	62	-
میدان هوایی تورغوندی- مرات	173	-
مجموع	1,250	

د سوداګری په برخه کې لاسته راوړنۍ

دنويومواصلاتي لارو ابتكارونه: افغانستان یوشمير نوي نهريوالی ترانزيتی لاري تاسيس کړي دي، چې موخته یې د افغانستان بدلون په سيمه ايز ترانزيت بدلوں دي او همداراز افغانستان وکولای شي چې د گاونديو هيوادونو له ترانزيت څخه خلاصون ومومني، د ترانزيتی لارو دلابني ارزوني لپاره بېر کار ته اړتیا ده، چې د افغانستان د جمهوري دولت لپاره د منابعو تخصيص په لوړيتو邦ونو کې دی

مسيرهای موافقاني جديد	فاصله (کيلومتر)	مدت (روز)	مسار انتقال (دار)	كميت (تن)	تصاره	صادرات يه تن 2017-2019	ارزش مجموعی یه مليون دالر
راه لاجورد							

کړئي

نوري راتلونکي کړنې	برخه
<ul style="list-style-type: none"> • د تر انزىت مقرر ه • تر انسيپورتي او تر انزىتني هوکره ليکونه • د کناسېيونونو تصویبول 	حقوقي چوکاټ
<ul style="list-style-type: none"> • لوېي لاري • د اوسيپنې پېتلې • بندرونې • هو ايي ډګرونه • لو جيستيکي مرکزونه • د ټولوورودي گمرکونو او بندرونو اعلانوں / خروجي د تيرترسيستم لاندي 	دلېبد رارلىبد بنستونه
<ul style="list-style-type: none"> • دسود اکريزو او تر انزىتني مالونو د احصائي د شريکولو په موخه د صنعت او سود اکري وزارت ، ماليې ، دسود اکري او پانګونې خونې او د احصائي د ملي ادارې ترمنځ همغږي • د هيوا د په گمرکونو کې دسود اکريزو مالونود طي مراحل د سيسټم لپاره د یوه مرکز رامنځته کول 	فنۍ

کنوانسیون ها: افغانستان بمنظور ایفای یک نقش بزرگتر بعنوان یک کشور ترانزیتی و بهبود محیط ترانسپورت داخلی، باید کنوانسیون خیلی مهم و مربوط بین المللی را تصویب نماید. از جمله 6 کنوانسیون بین المللی، افغانستان کنوانسیون تیررا تصویب نموده، و در تطبیق آن پیشرفت های هم صورت گرفته است. برخلاف، اکثر کشور های همسایه کنوانسیون های دیگر تصویب نموده و تطبیق مینمایند. در جدول ذیل، عضویت کشور منطقه در کنوانسیون های بین المللی نشان داده شده است.

کنوانسیون	افغانستان	قراقشان	قراقستان	قزاقستان	باکستان	تون	تاجکستان	ترکمنستان	ترکمنستان	ازبیکستان
کنوانسیون تیر 1975	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
کنوانسیون حمل و نقل جاده ای 1968	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X		
علیم/تشان های جاده ای	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X		
کنوانسیون مربوط به قرارداد حمل و نقل بین المللی جاده ای اموال (سی ام آر)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X		
کنوانسیون کاتتیتر 1972	-	-	-	-	✓	✓	✓	X		
کنوانسیون کنترل مرزی 1982	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X		

نندارتونونه

د صنعت او سوداګرۍ وزارت توانېدلی دی چې په ۱۳۹۸ کال کي دسوادگرو په ګډون په لاندي هیوادونو کي نندارتونونه جوړ کړي:

شميره	نندارتونونه	نپته
1	دکوریا دوارداتي توکونندارتون	دجون له ۲۷ تر ۲۹ کال 2019
2	د «کنمیگ چینا» نندارتون	دجون له ۱۴ تر ۱۸ کال 2019
3	د «شیننگ چینا» نندارتون	اگست 2019
4	د «ارومچى - چینا» نندارتون	۳۰ اگست تر ۱ سپتمبر 2019
5	د ازبکستان نندارتون	جوlays 2019
6	د آذربایجان نندارتون	جون 2019
7	د ترکیي تجارتی نندارتون	جوlays 2019
8	د هندوستان نریوال نندارتون	دنومبر له ۱۴ تر ۲۷ کال 2019
9	د هندوستان - کلکتی نریوال نندارتون	د دسمبرله ۱۴ تر ۲۵ کال 2019
10	د «دوموتیکس» نندارتون	دجنوری له ۱۱ تر ۱۴ کال 2020
11	د جشن صنعت ملي نندارتون	۱ سپتمبر 2019
12	د چین دوارداتو او صادراتو ملي نندارتون	دنومبر له ۵ تر ۱۰ کال 2019

په ننګرهار ولايت کي دشیخ مصری دصنعتي پارک دبنستیزی پروژي پرانیسته

- دخصوصي سكتور پراختيا لپاره د ملي برنامي طرحه ، دخصوصي سكتور پراختيا ،لومړيتوب لرونکي طرحه ده ګي طي مراحل او تصويب.
- په مرکز او ولايتونو کي دصنعتي پارکونو دبنستيزه کېدو په موخه دپيسو راتول او دبیا لګولو لپاره ، دھمکي مراقبت او دبانکي حساب پېژندنه
- په ځانګرو سكتورونو کي د ملي صادراتو د تګلاري دعملياتي پلان تطبيقول، او د صادراتو د ملي تګلاري له پلي کېدو څخه دربعوار راپور چمتو کول.
- د بنئينه متشبېينو د صادراتي تولیداتو لپاره د صادراتو د پروسې د لابنود چمتو کول او چاپ.
- د جواز اخیستلو لپاره د دپرسوی لارښود چمتو کول چاپ.

- دکورنيو سرکونو هوارول، دهرات ولايت دصنعتي پارک لپاره دڅلور فازه بریښنا ويش .
- دخوست ولايت دسمواغ بن داحاطي دديوال او دروازې جورول.
- دکورنيو سرکونو سفالت او دساتونکو لپاره دکوتتو جورول، داوبو رسوني شبکي، فاضلاب او دکورنيو سرکونو دروبنانولو لپاره دروبنانولو سیستم.
- دسيلاپ په وړاندې دموانعو جورول ، دکندهار دشوراندام دصنعتي پارک لپاره دژوري څا کيندل.
- دکورنيو سرکونو هوارول او دساتونکو لپاره دکوتتو جورول، دميدان ورگو ولايت دکوټل تخت صنعتي پارک لپاره دژوري څا کيندل
- د هرات، نیمروز، غزنی، تخار، جوزجان، بلخ، دایکندۍ او بامیان ولايتونو دصنعتي پارکونو دشونتیا مطالعه.
- دکنرولايت دصنعت او سوداګرۍ آمریت دودانۍ جورول، دکندزلايت دصنعت او سوداګرۍ دریاست ودانۍ جورول، دميدان وردګ لايت دصنعت او سوداګرۍ آمریت دودانۍ جورول او دپروان ولايت دصنعت او سوداګرۍ آمریت دودانۍ جورول.
- دکورنيو سرکونو هوارول، دپروان ولايت دسنجد درې دصنعتي پارک داوبو رسوني شبکي او احاطوي ديوال جورېدل.

- د صنعتي پارکونو د بودجي ډير بدله ۱۵۰ ميليونه افغانيو څخه ۶۵۰ ميليونه افغانيو ته.
- د باريک اب په ګرنیز او صنعتي پارک کي د ۵۰ شرکتونو لپاره د حمکي ويش.
- دو لایتونو په صنعتي پارکونو کي د ۱۰۰ شرکتونو لپاره د حمکو ويش.
- له ۱۰۰ شرکتونو سره د ساختماني هوکړه ليک او شرط پاني لاسليک.
- د ۱398 کال د مرغومي، سلواشي او کب مياشتويه لړ کي د قسطونو په بنه د (باريکاب، شوراندام، ميدان وردک او خوست) د صنعتي پارکونو د حمکو له اخيستونکو څخه د (11,150,142) افغانۍوراټول.

دسوداګری ډچاپېریال

دسيمه ايیز، وته ايیز، سوداګریزاو ترانزيتی تراوپه برخه کي دترکمنستان او افغانستان ترمنځ د هوګره ليک او یادښتونو د اوو موافقنامو لاسلیک.

دثبت مرکزی او فکري مالکیتونو عمومي ریاست:

هغه اصلاحات چې دثبت مرکزی او فکري مالکیتونو په چارو کي رامنځته شوي دي، له دي دلي څخه چې دافغانستان دصنعت او سوداګری وزارت لپاره نستیز اصلاحات شمیرل کېږي، دغې ادارې په یوه کال کي ۲۰ زره جوازونه ويشهلي دي، چې دغه شمیره دتير کال په پرتله پنځه زره زیات جوازونه بنېي چې ويشهل شوي دي.

- دثبت مرکزی او فکري مالکیتونوله ریاست سره دایسا ادارې ادغام.
- دجوازونو دبibi تېټوالی له ۳۰ زره افغانیو څخه ۱۰۰۰ افغانیو ته.
- تريوه چتر لاندي ديوه خدماتي مرکز رامنځته کول "ون استاپ شاپ"
- دبايو متريک دسيستم رامنځته کول.

سوداګریز جوازونه: له دې وړاندی دسوداګریزو جوازونو بیه ۳۰ زره افغانی وه، خو دسوداګریزو چارو داسانتیا په موځه دغه بیه ۱۰۰ افغانیو ته راقیتیه شوی. دلاډیرو اسانټیاواو په موځه دصنعت او سوداګری وزارت دثبت مرکزی او دفکری مالکیتونو په ریاست کي دکيو یا دنوبت سیستم رامنځته کړی ، چې دا پڅله دمراجعینو لپاره یوه بنه اسانټیا ده.

امنيتي سیستمونو په بنه ډول پراختیا موندلی، تر دې وړاندی یوې دیوې سوداګری تړلو په ۴۲ دولتي ارګانونو کي ګرځیدا غوبښته، خواوس په لږ وخت کي دغه چاره ترسه کېږي.

داطلاعاتو بانک: دنوم په غوره کولو کي هم ډیرې ستونزې موجودی وي، خو داطلاعاتو دسیستم یا ډیتابسی په رامنځته کولو سره دغه ستونزه اوس له منځته تللي.

حانګري خدمتونه: دهغو سوداګرو لپاره چې غواړي په جوازونو کي بدلون رامنځته شي یوه حانګري برخه يا "وی آی پې" رامنځته شوی ، دیوه اندازه پیسو په ورکړي سره ددوی کارونه په چټکۍ سره طى مراحل کېږي ، ددغې برخې عواید ددولت خزانې ته لپرداول کېږي او په دې سره درشوت ورکولو مخه هم نیوں کېږي

دمېرمنو لپاره دحانګري غرفې رامنځته کول : په دغه برخه کي تول کار کونکي بنځینه دي او دمېرمنو لپاره دجواز ورکولو چارې تر سره کوي، چې داهم دمېرمنو لپاره یوه اسانټیا ده .

د تشخيصيہ نمبر ثبتو: تى آى ان" چې له دې څخه به وړاندې مراجعینو ده ګډونو ته تلل، خو او تې آى ان نمبر دثبت مرکزی ادارې په دننه کې تر سره کېږي.

د ارشيف په برخه کي هم دېر کار ترسره شوی، له دې وړاندې په منظم ډول آرشيف شتون نه درلود، تول مدارک او اسناد په یوه کوته کي انبار شوي ووچې گن مراجعین له ستونزو سره لاس او ګريوان وو، خو اوس آرشيف په منظم ډول په سیستم کي موجود دیاو دغه سیستم ته په ورتګ سره تولي ځانګړتیاوې بنکاره کېږي، ځکه تول هغه اسناد چې سکن شوي په اطلاعاتي بانک کي موجود دي.

دبایو متريک سیستم نصبول: دبایومتریک سیستم په نصبولو سره به په آرشف کي تولي دوسیي بارکود شي، په ثبت مرکزی او فکري مالیکیتونو اداره کي دجواز ورکونې په برخه کي دېرو اسانټیاواو په رامنځته کولو سره تېر کال ۲۰ زره جوازونه ويشهل شوي چې دغه شميري ته په کټود تیر په پرتله ۱۰۰۰ جوازونه دېر ويشهل شوي دي .

قانوني اصلاحات: دافغانستان دصنعت او سوداګرۍ وزارت او داړوندو همکارو نهادونو په مرسته ، داقتصاد دودي په اړه دقوانينو او مقررو سره سه ، متوازنې سوداګرۍ ، دکورني صنعت پیاوړتیا ، دافغانستان د ملي تګلاري سره سه دپانګونې جلب او جذب دیوه مناسب چاپېږیال لپاره دصنعت او سوداګرۍ وزارت ستراتېژيکي موخي او شاخصونه چې له صنایعو او ملي سوداګرۍ و خخه دملاتېر په لاره کي دغه وزارت توانېدلی دی چې له خصوصي سکتور سره په مشوره دتقنيې اسنادو پرمت اساسي نقش ترسره کړي.

په همدي موخه بساغلي اجمل احمدې ددي وزارت دحقوقي برخې په مرسته او دهги اړتیا له مخي چې احساس يې کېدہ بېلاښل قوانین يې طې مراحل کري دي.

داتاقونو دچارو دقامو تنظيم: دغه قانون دصنعت او سوداګرۍ وزارت د خونودچارو دتنظيم او پراختیا په موخه طرحه شوي دي . دغه قانون تصویب او دېلي کېدو وړ دي، ددغه قانون پربنست دسوداګرۍ خونو تاکني ترسره کېږي. دفراسیون طرحه هم ترتیب او ولسمشر ته استول شوي، دغه قانون هم نږدي بشپړ او داجرا وړ دي.

کړنلارې په ۴ برخو کې ترتیب شوي دي .

د صنایعو عموي ریاست، د صنعتي پارکونه، دلمړیتوب تعرفه، د صنایعو داخلی تصفيه کړنلار.
سوداګرۍ : د سوداګریزو اتشوکړنلار، په نړیوال سوداګریز سازمان کې د استازیتوب کړنلار، د هوکره لیکونو کړنلار، او سوداګریز خدمات .

مالی اواداري کړنلاري: د ثبت مرکزی او فکري مالکیتونو اداري ته د جواز ورکولوکړنلار، د مالکیتي فکرونو ثبت، د مالي موضوعاتو، بشري سرچینو، معلوماتي تکنالوژۍ، د صنعت او سوداګرۍ وزارت د دارايی ساتنه، خارنه او د سفرونو کړنلار.
د هغه اداراتو کړنلار چې په مستقیم دول د وزارت مقام ته راپور ورکوي: د اداري موضوعاتو کړنلارلکه د اسنادو چمتو کول، ترتیبول او ارشیف کول، د دومي واحدونو د راپور څرنګوالي، ستراتېټۍ او پلان، د تفتیش او حقوقی ریاست لخواه اسنادو د طې مراحلو څرنګوالي .

دسوداګریزومحاکماتي اصولو قانون: دسوداګریزومحاکماتي اصولو په اړه دوه کاره ترسره شوي:

- ۱: منځنيو دعواوو تر سرليک لاندي رسیدنه چې په ۳۰مه ضميمه کي اضافه شوي دي، دسوداګریزومحاکمو ته وراضافه شوي دي ددغې تګلاري له مخي تولې هغه سوداګریزې قضيې چې دهفي بيه له سل زره افغانیو کمه وي ، په یوه محکمه کي ورته رسیدنه کېږي او یوازې یو قاضي ورته تاکل کېږي. نو په دي سره اړتیا نشه چې دهفي لپاره (لومړنۍ ، استیناف او ستره محکمه) ترسره شي، دغه ډول قضيې په همغه لومړنۍ محکمه کي حل کېږي، دا په داسې حال کي ده چې دنورو قضيو لپاره باید درې تنه قاضيان موجود وي خو په دادول قضيو کي یوازې یوه قاضي ته اړتیا ده.
- ۲: بدلون په قانون کي رامنځته شوي او قضيو ته د رسیدني په موډه کي لب والي راغلې، دغه دوه ډوله اصلاحات سوداګرو ته دسانټياوو او دوخت دسپما په موڅه راغلې دي.

دصنعت او سوداګري وزارت نور قوانين هم ترتیب کړي چې دنورو اداري کړنو په موڅه دعديلي محترم وزارت ته سپارل شوي.

دغه قوانين په لاندي ډول دي:

- ۱: دبازار ماتونې ضد قانون (آنتى دمپینګ)، ۲: د آنتى سبسايدۍ قانون، ۳: دپانګونې قانون، ۴: دذینفع مالکیت مقرره.
دغه قوانين به دعديلي وزارت تر تایید وروسته دقوانيو کميتي ته راجع شي.

کړنلاره: دصنعت او سوداګري وزارت لخوا، له ۳۰ څخه ډيرې کړنلاري دبیلابیلو ریاستونو او موضوعګانو لپاره جوري شوي دي، دغه کړنلاري دافغانستان دا اسلامي جمهوریت دولسمشر محمد اشرف غني له ملاتر څخه هم برخمني شوي دي او نورو دولتي ادارو ته یې هدایت ورکړي چې همدا ډول او دي ته ورته تګلاري رامنځته کړي. چې تراوشه 48 دولتي ادارو دادول کړنلاري خپلو ادارو ته جوري کړي دي او یا هم دجور بدرو په حال کي دي.